νεται τὸ ριζοσπάστη. Ὁ τάχα ριζοσπαστισμός του εἶναι παραπολὺ μπαγιάτικος καὶ θὰ μποροῦσε νὰ συγκινήσει μοναχὰ τὴ γενιὰ τοῦ 62· εἶναι ἀκόμα καὶ κάπως κάλπικος ριζοσπαστισμὸς καὶ θὰ κατρακυλοῦσε παραπολὺ εὔκολα σὲ συντηριτισμὸ καὶ *σαπισμό*, ἂν ὁ Βασιλιὰς καλέσει καὶ δεύτερη φορὰ τὸν κ. Φιλάρετο καὶ τοῦ ρήξει, σὰν κόκκαλο, κανένα ὁποιοδήποτε Ὑπουργεῖο.

Ριζοσπάστης δὲν εἶναι κεῖνος ποὺ λέει *ἀνθυπολοχαγὸ Χριστόφορο* τὸν πρίγκηπα Χριστόφορο, οὔτε κεῖνος ποὺ φοβερίζει Δογκιχωτικώτατα νύχτα μέρα μὲ μιὰ λαστιχένια γροθιὰ τὸ Παλάτι. Καιρὸς νὰν τὰ νιώσει πιὰ αὐτὰ ὁ κ. Φιλάρετος γιὰ νὰ πάψουνε νὰ γελάνε οἱ «ἀλληθινοὶ» (γιατὶ ἔχει εὐτυχῶς κι «ἀλληθινοὺς» ὁ τόπος μας) ριζοσπάστες μὲ τὰ ξαναμωράματά του.

*

ΒΑΦΤΙΣΤΗΚΕ ὁ γιὸς τοῦ Πρίγκηπα Γεώργιου καὶ χάλασε ὁ κόσμος γιατί, λέει, παρατάχτηκε λίγος στρατός, γιατὶ μπροστὰ καὶ πίσω στὴν πριγκηπικιὰ ἅμαξα τρέχανε καβαλάρηδες μὲ τὶς μεγάλες τους τὶς στολές, γιατί...

Καλὰ τὰ εἶπε καὶ ἡ «Ἀκρόπολη». Δῶ πέφτει τὸ ταβάνι τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ μεῖς καθόμαστε καὶ πονοκεφαλάμε γιὰ ἕνα σκουριασμένο καρφί. Τὸ θυμό μας (ἂν ἀρχίντσε νὰ βράζει ἐπιτέλους κάπιος θυμὸς στὰ στήθεια μας) ἂς μὴ τὸν ξαδειάζουμε γιὰ τέτια μικροπράματα. Ὑπάρχουν τόσα καὶ τόσα ἄλλα, καὶ μεγάλα μάλιστα, ποὺ λαχταροῦνε τὸ θυμό μας.

ΔΙΑΟΛΟΣΚΟΡΠΙΣΜΑΤΑ

1

Ἀνάθεμά σε, φόνισσα,
μὲ τὰ πολλὰ τὰ νάζια,
ποὺ μ' ἔκανες καὶ ψώνισα
ἀγιάτρευτα μαράζια!

Σ' ἀγάπησα νὰ βρῶ ζωή,
μὰ γὼ ζωὴ δὲ βρῆκα—
μοῦ χύθηκε βορριὰ πνοὴ
καὶ σὲ φουρτούνα μπῆκα!

Πολλὲς φορὲς μὲ τἄστρα
τὸν ἴσιο δρόμο κράτησα,
μὰ τὰ γλυκά σου μάτια
σὰν εἶδα παραστράτησα!

2

Μοῦ εἶπε ἡ γριά σου
νὰ φύγω μακρυά σου,
νὰ σὲ ξεχάσω, φῶς μου!
Πανάθεμα τὴν ὥρα
ποὺ βρέθηκ' ἡ μαριόρα,
τὸ σύχαμα τοῦ κόσμου!

Νὰ φύγω δὲν ἀντέχω!
Σὰν πεταλούδα τρέχω
στὴ λάμψη σου τριγῦρο...

Καῆκαν τὰ φτερά μου
καὶ γλήγωρα—χαρά μου!—
στὴν πόρτα σου θὰ γύρω!

3

Τῆς εἶπα – νὰ μὲ βγάλουνε σακάτη μέσ' στὴ στράτα,
ἃ δὲ σὲ κάνω ταίρι μου, γλυκιά μου μαυρομάτα!—
Τώρα τὴν πῆρα—ὠχουνούς!
πάει, μοῦ ἔφυγε ὁ νοῦς
καὶ δὲν τὸ ξέρω γιάντα
διπλὴ τὴ βλέπω πάντα!

4

Μὲ νάζια κατεβαίνεις
τὰ σκαλοπάτια σου,
καὶ μένα μὲ τρελλαίνεις
μ' αὐτὰ τὰ μάτια σου!

Μὲ λύγωσες, πουλί μου,
δὲν εἶναι ψέματα!
Θὰ πάρῃς τὸ φιλί μου
κι ἂς μπῶ στὰ αἵματα!

5

Τὸ χιόνι ἂς κατρακυλᾷ!
Σὰ σμίξουμε τὰ χείλη,
θὰ βλέπουμε, νὰ μᾶς γελᾷ,
πεντάμορφο Ἀπρίλη!

6

Τριαντάφυλλα τὰ χείλη σου,
στὸ χρῶμα καὶ στὴν εὐωδιά,
ὅσοι τὰ ἰδοῦν τὰ λένε!
Μὰ σὰ γενοῦνε φίλοι σου,
τἀγκάθια σου μέσ' στὴν καρδιὰ
τὰ νοιώθουνε καὶ κλαῖνε!

7

Βλάχα μὴν κάνῃς τὸ βαρύ,
γέλα καὶ σὺ μὲ μένα!
Δὲς τὰ πουλάκια στὸ κλαρὶ
πῶς πᾶν ἀγκαλιασμένα!

Ἂς φιληθοῦμε, φῶς μου,
καὶ σὰν τὸ μαρτυρήσω,
περίγελο τοῦ κόσμου
θὰ δῇς νὰ καταντήσω!

Θὰ λένε—νὰ φιλήσῃ
ἐγύρευε τὴ βλάχα,
μὰ πρὶ νὰ τὴν ἐγγίσῃ
τὸν φίλησε, τὸ χάχα!

8

Πέταξε, πουλί μου,
ἐδῶ 'μαι στὸ σκοτάδι!—
ποτὲς μὲ τὸ φιλί μου
δὲν ἔμεινε σημάδι!

Φοβᾶσαι τἀστεράκια
νὰ μὴ μᾶς μαρτυρήσουν;
τὰ μαῦρά σου ματάκια
σὰ δοῦνε θενὰ σβύσουν!

9

Κόρη μου, κρῖμα στὰ φλωριά!
Γύρισα χῶρες καὶ χωριὰ
τὸν πόνο μου νὰ γιάνω!

Ἤπια τἀθάνατο νερὸ
στ' ἀχεῖλί σου τὸ δροσερὸ
καὶ πιὰ δὲ θὰ πεθάνω!

10

Ρωμιοὶ καὶ Τοῦρκοι δώσανε μὲ τὴν καρδιὰ τὰ χέρια
ἀδερφικὰ νὰ ζήσουνε
καὶ σὰ μυρίσῃ πόλεμος τὰ δίκοπα μαχαίρια
μαζὶ νὰ τἀκονίσουνε!
—Ἀμάν, Ἐφέντη μ', χάνομαι, τρελλαίνουμαι γιὰ σένα!
—φιλάει ὁ χόντζας τὸν παππᾶ,
κι ὁ Πατριάρχης, ἔχοντας τὰ μάτια του κλαμένα,
βλογάει τοὺς Τούρκους ὅπου πᾶ!
Ὁ μήνας δὲν ἐπέρασε καὶ τοῦ παππᾶ τὰ γένια
ὁ χόντζας σουρομάδησε—
στολίσανε τὸ γάδαρο μὲ πέταλ' ἀσημένια
κι ὁ κόρακας κελάδησε!

Γ. ΑΒΑΖΟΣ

στής, τῆς εἶχε πεῖ καὶ τὸ δικό της πλουσιόπαιδο ἄλλοτε, μὰ ἐκεῖνο δὲν ἤταν ἀπὸ σέβι, οὔτε ἀπ' τὸν τόπο της. Ἔπειτα κιόλα τἄλλοτινὰ δὲ θέλει νὰ τὰ συλλογιέται ἡ Φρόσω. Ἀλησμονιὰ σ' αὐτά. Ἡ ἔγνια της εἶναι τὰ τωρινὰ καὶ πιὸ πολὺ τὰ μέλλοντα.

Ὁ ἐπιλοχίας ἀνθυπολοχαγὸς λοιπὸν κ' ἡ Μαριὼ σιγουρεμένη. Ὅσο γιὰ τὴν Κούλα, ἀκόμα δὲν τὴν πήρανε μπροστὰ τὰ χρόνια. Ἔχει ὁ θεός γι' αὐτή. Ἐκεῖνο, ποὺ 'ναι τὸ πιὸ βιαστικό, εἶναι πῶς νὰ κρεμάσῃ τὸ μακρὺ σπαθὶ ὁ Γεσίλας. Αὐτὸ σκοτίζει τὸ μυαλὸ τῆς Φρόσως καὶ σ' αὐτὸ δυὸ εἶναι οἱ τρόποι. Ἡ νάμπῃ στὴ σκολή, ἢ νὰ σκοτώσῃ κάνα φυγόδικο. Τὸ δεύτερο πιὸ εὔκολο. Μὰ ὁ εὐλογημένος πήγε κι αὐτὸς καὶ κόλλησε, σὰν τὴν πατέρα, στὸ λασπόκαμπο τῆς Θεσσαλίας· τἀρέσει τὸ γραφεῖο καλλίτερα καὶ πιὸ πολὺ ἀκόμα τὸ σισιστιλίκι. Γιὰ τὴν κούλια τὸ στερνὸ εἶναι καλό, γιατὶ μ' αὐτὸ περσεύει καὶ γιὰ τὶς ἀδερφὲς κάνα πεντόφραγκο, μὰ ἡ Φρόσω γνιάζεται περσότερο γιὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδιοῦ. Ἂν ἀποφάσιζε νἀβγαίνε ἀπάνω στὰ βουνά του, τόσο συγγενολόγι ἐκεῖ θὰ τοῦ κατάδινε κάνα φυγόδικο κ' ἔτσι τέλειωναν τὰ βάσανα, ἔλειπαν οἱ φροντίδες καὶ τὰ παρακάλια γιὰ τὴ σκολή, ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὔκολο τὸ πράμα. Θέλει σύστασες μεγάλες, βαρβάτα μέσα, ποὺ ἔπρεπε νὰ ζῇ ὁ πατέρας νὰ τὰ βάλῃ. Ἡ δόλια Φρόσω τί νὰ κάμῃ μοναχή της, ποῦ νὰ πρωτοτρέξῃ; Τόφερε ἡ ὀργὴ νἄναι φαντάρος κιόλα ὁ Γεσίλας καὶ νὰ μὴ μπορεῖ νἀρθῃ ἐδῶ στὸ τάγμα ποὺ 'ναι τόσοι γνώριμοι ἀξιωματικοὶ καὶ πρώτος ὁ διοικητὴς καὶ φρούραρχος τοῦ κάστρου. Ἦταν στενὸς φίλος τοῦ πατέρα της καὶ τῆς τὸ λέει πάντα, σὰν ἔρχεται καμμιὰ φορὰ στὴν κούλια ἀποσπερνού. «Ἂς τὸν εἶχα γὼ στὰ χέρια μου κ' ἔβλεπες πῶς τὸν ἔφερνα πρώτον στὸν πίνακα!» Ἀπὸ μακριὰ ὅμως μὲ τὰ γράμματα τί νὰ σοῦ κάμῃ κι αὐτός. Ὡς τόσο πιστὸς φίλος ὁ καημένος καὶ πονετικὴ καρδιά. Σὰ σὲ παιδιά του μιλάει τῶν κοριτσιῶν, ἰδίως στὴν Κούλα ἔχει συμπάθεια ξεχωριστή. Τὴν τσιμπάει χαϊδευτικὰ στὸ μάγουλο σὰ μπαίνει μέσα, τὴν καθίζει στὸ πλευρό του κοντὰ κοντά, σχεδὸν στὰ γόνατά του καὶ τῆς χαϊδεύει πατρικὰ τὸ χέρι καὶ τὰ μαλλιά. Κακὸ ποιός βάνει μὲ τὸ νοῦ του, δηλαδὴ ποιός τὴν πιστεύει τέτια τύχη! Ἔτσι βέβαια ξεμπέρδευαν ὅλα τὰ βάσανα κ' οἱ στενοχώριες... Μὰ αὐτὰ εἶν' ὄνειρα. Τὸ πρώτο γιὰ τὴν ὥρα εἶναι πῶς νὰ φορέσῃ τὸ μακρὺ σπαθὶ ὁ Γεσίλας. Αὐτὸς εἶν' ὁ κρυφὸς καημὸς τῆς Φρόσως καὶ τὄνειρο ποὺ τῆς γλυκοχαράζει καὶ φωτάει τὴ σκοτινιὰ τοῦ κατωγιοῦ της. Ἡ Μαριὼ κ' ἡ Κούλα ἀπάνω κυνηγάνε συγκινήσεις ζωντανότερες. Ἂς γυρίσωμε σ' ἐκεῖνες.

* * *

Ἐνὼ ἡ Μαριὼ ἔχει περάσει ἀπὸ τὸ Γιανακὸ Καρδάρα στὸν Καραφωτιά, ἡ Κούλα μένει πιστὴ στὸ Μάνθο Σακαρέλο. Μπρὸς στὸν Καραφωτιὰ θὰ τὸν θυσίαζε τούτον μ' ὅλη τὴν καρδιά της κι ὁ ἴδιος ὁ Καραφωτιὰς εἶχε ὅλη τὴ διάθεση νὰ προτιμήσῃ τὴ μικρόσερη ξαδέρφη, σὰ δροσερότερη, μὰ ἡ Μαριώ, μιὰ κ' ἔβαλε κάτι στὸ νού της, ἔπρεπε νὰ γίνῃ κιόλα. Ἡ συχωρεμένη ἡ θειὰ εἶχε δίκιο νὰ τῆς λέει πὼς ἔμοιαζε σὲ τούτο τοῦ παπού της, τἄρχοντα Γουρνίτσα. Τὸ κρυφανταμωμα τῆς ἀδερφῆς μὲ τὸν ἐπιλοχία δὲν τὸ πῆρε εἴδηση, τὴν πρόθεσή της εἶδε μοναχά, τὸ νάζι τῆς καὶ τὶς γλυκὲς ματιὲς ποὺ τοῦ ἔριχνε ὅταν ἔρχονταν στὴν κούλια καὶ τἀποφάσισε νὰ κόψῃ μονομιᾶς τὸ ζήτημα, μὲ τὸ μαχαίρι. Τὰ πιότερα στολίδια ποὺ εἶχε ἀπὸ τὴν ἀδερφή, τὸ πιὸ μπόλικο φκιασίδι στὰ μάγουλα κ' οἱ τρόποι της οἱ ἀρχοντικότεροι μπήκαν σ' ἐνέργεια. Ὁ Συμεὼν